સંયુક્ત નિવેદન: ચોથી ભારત-બહેરીન ઉચ્ચ સંયુક્ત આયોગની બેઠક

09 ડિસેમ્બર, 2024

ભારત - બહેરીન ઉચ્ચ સંયુક્ત આયોગ (HJC) ની ચોથી બેઠક, ભારત ગણરાજ્યના વિદેશ મંત્રી (EAM) મહામહિમ ડૉ. એસ. જયશંકર અને બહેરીનના વિદેશ બાબતોના મંત્રી મહામહિમ ડૉ. અબ્દુલ લતિફની સહ-અધ્યક્ષતામાં 9 ડિસેમ્બર 2024 ના રોજ બહેરીનના મનામામાં આયોજિત કરવામાં આવી હતી.

2. ભારતના વિદેશ મંત્રી મહામહિમ ડૉ. એસ. જયશંકરે, વિદેશ મંત્રી મહામહિમ ડૉ. અલ ઝાયનીના આમંત્રણ પર 7 – 9 ડિસેમ્બર 2024 થી બહેરીનની મુલાકાત લીધી. ઉષ્માભર્યા સંબંધો અને ઊંડા દ્વિપક્ષીય જોડાણને દર્શાવતા મહામહિમ ડૉ. એસ. જયશંકરે મુલાકાત દરમિયાન બહેરીનના નાયબ વડા પ્રધાન મહામહિમ શેખ ખાલિદ બિન અબ્દુલ્લા અલ ખલીફાને મળ્યા હતા.

3. HJC ની સ્થાપના 18-20 ફેબ્રુઆરી, 2014 ના રોજ બહેરીનના રાજા મહામહિમ હમાદ બિન ઇસા અલ ખલીફાની ભારતની સત્તાવાર મુલાકાત દરમિયાન બંને પક્ષો વચ્ચે થયેલા MOU ના અનુસંધાનમાં કરવામાં આવી હતી.

4. મહામહિમ ડૉ. અબ્દુલ લતીફ બિન રાશિદ અલ ઝાયનીએ ભારતના વિદેશ મંત્રી મહામહિમ ડૉ. એસ. જયશંકર અને સાથે આવેલ પ્રતિનિધિમંડળનું બહેરીનમાં સ્વાગત કર્યું. તેમણે 7 એપ્રિલ 2021 ના રોજ નવી દિલ્હીમાં આયોજિત ત્રીજી HJC માટે ભારતની મુલાકાત દરમિયાન તેમને અને તેમના પ્રતિનિધિમંડળને આપવામાં આવેલી હાર્દિક આતિથ્યની યાદ કરી હતી. મહામહિમ ડૉ. એસ. જયશંકરે તેમના અને તેમની સાથે આવેલા પ્રતિનિધિમંડળને આપેલા ઉષ્માભર્યા સ્વાગત અને શાનદાર આતિથ્ય માટે બહેરીની પક્ષનો આભાર માન્યો હતો. બંને પક્ષોએ પ્રશંસા કરી કે HJC ની નિયમિત બેઠકો બંને દેશો વચ્ચેના મજબૂત સંબંધોને દર્શાવે છે.

5. બંને પક્ષોએ આ પ્રસંગના મહત્વને સ્વીકાર્યું, જે ફેબ્રુઆરી 2014 માં મહામહિમ રાજા હમાદ બિન ઇસા અલ ખલીફાની ભારતની ઐતિહાસિક મુલાકાતની દસમી વર્ષગાંઠ અને ઓગસ્ટ 2019 માં ભારતના માનનીય પ્રધાન મંત્રી મહામહિમ શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની બહેરીનની રાજકીય મુલાકાતની પાંચમી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે છે. લાંબા ગાળાના દ્વિપક્ષીય સંબંધોને નવી ગતિ આપવામાં આ મુલાકાતોની ભૂમિકા સ્વીકારવામાં આવી હતી. EAM એ ક્રાઉન પ્રિન્સ અને બહેરીનના પ્રધાન મંત્રી મહામહિમ પ્રિન્સ સલમાન બિન હમાદ અલ ખલીફાને ટૂંક સમયમાં ભારતની મુલાકાત લેવાના માનનીય પ્રધાન મંત્રીના આમંત્રણનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.

6. બહેરીની પક્ષે પ્રધાન મંત્રી શ્રી નરેન્દ્ર મોદીની આગેવાની હેઠળની નવી ભારત સરકારના શપથ લીધા બાદથી વધતા રાજકીય જોડાણની પ્રશંસા કરી. EAM એ નવી સરકારના ક્રાઉન પ્રિન્સ અને પ્રધાન મંત્રી, મહામહિમ પ્રિન્સ સલમાન બિન હમાદ અલ ખલીફાના અભિનંદન સંદેશ બદલ આભાર વ્યક્ત કર્યો અને દ્વિપક્ષીય સંબંધોની ગતિ ચાલુ રાખવાનું વચન આપ્યું.

7. બંને મંત્રીઓએ એપ્રિલ 2021 માં આયોજિત ત્રીજી HJC અને ત્યારબાદ માર્ચ 2022 અને મે 2023 માં આયોજિત અનુક્રમે પાંચમી અને છઠ્ઠી વિદેશ કાર્યાલય પરામર્શ દરમિયાન યોજાયેલી ચર્ચાઓને અનુલક્ષીને દ્વિપક્ષીય સંબંધોમાં પ્રાપ્ત થયેલી પ્રગતિની પ્રશંસા કરી હતી. બંને પક્ષો ઉચ્ચ-સ્તરીય દ્વિપક્ષીય મુલાકાતો અને મીટિંગની ગતિ ચાલુ રાખવા માટે સંમત થયા અને બંને મૈત્રીપૂર્ણ દેશો વચ્ચે થયેલ નિયમિત ઉચ્ચ-સ્તરીય આદાન-પ્રદાનમાં સંતોષ વ્યક્ત કર્યો.

8. બંને મંત્રીઓએ ઉર્જા અને હાઇડ્રોકાર્બન, નવીનીકરણીય ઉર્જા, ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, વેપાર અને રોકાણો, સંરક્ષણ અને સુરક્ષા, સ્વાસ્થ્ય, ખાદ્ય અને કૃષિ, આતિથ્ય, ફાર્માસ્યુટિકલ ઉદ્યોગ, ઇલેક્ટ્રોનિક ઉદ્યોગ, ડાઉનસ્ટ્રીમ એલ્યુમિનિયમ, આઇટી અને ડેટા સેન્ટર, અવકાશ, પર્યટન, પર્યાવરણ, યુવા અને રમતગમત સહિતના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં સહકારનો રીતો શોધવા માટે તેમની પ્રતિબદ્ધતાની પુષ્ટિ પણ કરી હતી.

9. બંને પક્ષોએ ઐતિહાસિક રાજ્યની મુલાકાતોથી રાજકીય અને લોકો વચ્ચેના સંબંધો વધુ ગાઢ થયાની વાત સ્વીકારી. ભારતીય પક્ષએ 2019 માં માનનીય પ્રધાન મંત્રીની રાજકીય મુલાકાત પછી બહેરીનમાં ભારતીય રોકાણમાં થયેલા વધારા પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. બંને પક્ષોએ માર્ચ 2023 અને ડિસેમ્બર 2024 માં બહેરીનના ઉદ્યોગ અને વાણિજ્ય મંત્રી મહામહિમ અબ્દુલ્લા બિન અદલ ફખરો દ્વારા નેતૃત્વ કરવામાં આવેલી મુલાકાત સહિત વેપાર પ્રતિનિધિ મંડળની મુલાકાતોનું સ્વાગત કર્યું અને સપ્ટેમ્બર 2024 માં બહેરીન EDB ના મુખ્ય કાર્યકારી મહામહિમ નૂર બિન્ત અલી અલખુલૈફ દ્વારા નેતૃત્વ કરવામાં આવેલી મુલાકાતનું સ્વાગત કર્યું હતું. બહેરીની પક્ષે ખાસ કરીને 2024 ની શરૂઆતથી ભારતીય રોકાણ અને વૈશ્વિક ભારતીય બ્રાન્ડ્સના બહેરીનમાં આગમનને આવકાર્યું હતું.

10. બંને પક્ષોએ દ્વિપક્ષીય વેપારની સ્થિરતા, ટકાઉક્ષમતા અને વિવિધતામાં પણ સંતોષ વ્યક્ત કર્યો છે. તેઓ આ વેપાર અને રોકાણ સંબંધોને મજબૂત કરવા માટે કામ કરવા સંમત થયા હતા અને આ સંદર્ભે વેપાર અને રોકાણ પર દ્વિપક્ષીય સંયુક્ત કાર્યકારી જૂથ બનાવવાની દિશામાં કામ કરવા સંમત થયા હતા.

11. બહેરીનની રાષ્ટ્રીય માનકીકરણ સંસ્થા અને રાષ્ટ્રીય પરીક્ષણ કેન્દ્રનો હેતુ માહિતી, સત્તાવાર નોંધોનું આદાન-પ્રદાન કરીને અને માનકોના વિકાસ, સુસંગતતા મૂલ્યાંકન, મેટ્રોલોજી, માન્યતા આપવી, ધાતુની તપાસ, મોતી અને રત્નોની પરીક્ષણ પ્રવૃત્તિઓમાં તકો અને અવરોધોને ઓળખીને ભારતમાં ભારતીય માનકીકરણ સંસ્થા અને સંબંધિત સત્તાધિકારી સંસ્થાઓ સાથે સહયોગ કરવાનો છે.

12. બંને મૈત્રીપૂર્ણ દેશો વચ્ચે ટેક્સની બાબતોમાં સહકારને મજબૂત બનાવવા અને આર્થિક, વ્યાપારી અને રોકાણની તકો વિકસાવવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે બહેરીને ભારત સાથે બેવડા કરવેરા (DTA) નાબૂદ કરવા માટે દ્વિપક્ષીય કરાર પૂર્ણ કરવાની તેની ઇચ્છાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો.

13. બંને પક્ષોએ 3-4 સપ્ટેમ્બર 2024 ના રોજ આયોજિત દ્વિપક્ષીય રોકાણ સંધિ માટે વાટાઘાટોના ઉદ્ઘાટનનું સ્વાગત કર્યું અને પ્રારંભિક નિષ્કર્ષ તરફ કામ કરવા માટે સંમત થયા.

14. બહેરીનમાં ભારતીય રૂપે કાર્ડની વહેલી સ્વીકૃતિ માટે બંને મંત્રીઓ વાટાઘાટોને ઝડપી બનાવવા માટે સંમત થયા હતા. તેઓ ફિનટેક અને ડિજિટલ ચુકવણીના ક્ષેત્રોમાં નજીકના સહકાર માટે પણ કામ કરવા સંમત થયા હતા.

15. બંને પક્ષોએ સ્વાસ્થ્ય અને ફાર્માસ્યુટિકલ્સના ક્ષેત્રમાં દ્વિપક્ષીય સહયોગના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો અને 22 ફેબ્રુઆરી 2022 ના રોજ આયોજિત હેલ્થકેર સહકાર પર સફળ પ્રથમ સંયુક્ત કાર્યકારી જૂથ (JWG) ની બેઠકમાં સંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો. દેશની રાષ્ટ્રીય નીતિઓ, નિયમો અને કાયદાકીય માળખા અનુસાર લેવામાં આવેલા નિર્ણયોના અમલીકરણ માટે કામ કરવા સંમતિ સધાઈ અને એ વાતનો સંતોષ વ્યક્ત કરાયો કે બંને દેશોના આરોગ્ય મંત્રાલયો હેલ્થકેર સહયોગ પર JWG ની બીજી બેઠક શક્ય તેટલી વહેલી તકે ગોઠવવાની દિશામાં કામ કરી રહ્યા છે.

16. ભારતીય પક્ષે વિશ્વના અગ્રણી ઉદ્યોગોમાંના એક તરીકે ભારતીય ફાર્માસ્યુટિકલ ઉદ્યોગની ભૂમિકા અને બહેરીનની સ્થાપિત નિયમનકારી આવશ્યકતાઓના અનુપાલનમાં બહેરીની બજારમાં ભારતીય ફાર્માસ્યુટિકલ ઉત્પાદનો માટે બજાર પ્રવેશના મહત્વ પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. બંને પક્ષો ફાર્માસ્યુટિકલ્સ, વેક્સિન અને તબીબી ઉપકરણોમાં વેપાર વધારવા માટે બંને દેશોના ખાનગી ક્ષેત્રોને સુવિધા આપવા માટે પણ સંમત થયા.

17. બંને મંત્રીઓએ મેડિકલ ટુરિઝમના હબ તરીકે બંને દેશોની સ્થિતિને આગળ વધારવા માટે સહયોગની નોંધપાત્ર સંભાવનાને સ્વીકારી.

18. બંને પક્ષોએ કૃષિ અને પશુધન ક્ષેત્રોના વિકાસમાં સહકાર વધારવા પર ભાર મૂક્યો હતો. ભારતીય પક્ષએ ભારતમાં ફૂડ પાર્કમાં રોકાણ માટેની નોંધપાત્ર તકો અને ભારતમાંથી બહેરીન સુધી ખાદ્ય નિકાસમાં વધારો કરવા પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. બહેરીની પક્ષે ખાદ્ય સુરક્ષા હાંસલ કરવાના ઉદ્દેશ્યથી દ્વિપક્ષીય પ્રોજેક્ટ્સને પ્રોત્સાહન આપવા માટે બંને દેશો વચ્ચેના અનુભવોનું આદાન-પ્રદાન કરવાના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો.

19. ઉર્જા એ બહેરીન અને ભારત વચ્ચે ભાગીદારીનું ઐતિહાસિક રીતે મહત્વપૂર્ણ ક્ષેત્ર છે. બંને પક્ષોએ આ સહકારના મહત્વપૂર્ણ ઘટક તરીકે હાઇડ્રોકાર્બન વેપારના મહત્વને માન્યતા આપી, જે પરસ્પર ઊર્જા સુરક્ષા અને આર્થિક વિકાસમાં ફાળો આપે છે. બંને પક્ષો ખાસ કરીને બહેરીનમાં ઓઇલ અને ગૅસના અપસ્ટ્રીમ અને ડાઉનસ્ટ્રીમ ક્ષેત્રોમાં ઉર્જા સહયોગ વધારવા અને વિસ્તૃત વેપાર, સંયુક્ત સાહસો અને પરસ્પર રોકાણ માટેની તકો શોધવા માટે પ્રતિબદ્ધ દર્શાવી હતી.

20. બંને પક્ષોએ 2018 માં MoU પર હસ્તાક્ષર કર્યા ત્યારથી નવીનીકરણીય ઉર્જા ક્ષેત્રમાં થયેલ સંતોષકારક દ્વિપક્ષીય વિકાસની નોંધ લીધી અને બંને પક્ષો વહેલી તકે સંયુક્ત કાર્યકારી જૂથની બીજી બેઠક બોલાવવા સંમત થયા. બંને પક્ષો ખાસ કરીને સૌર, પવન, ગ્રીન હાઇડ્રોજન અને ગ્રીન એમોનિયા ક્ષેત્રમાં દ્વિપક્ષીય સંલગ્નતામાં સરકારી એજન્સીઓ અને ખાનગી ક્ષેત્રને સંલગ્ન કરીને સહકારને વધુ ગહન કરવા માટે સંમત થયા હતા. વિદેશ મંત્રીઓએ યાદ કર્યું કે બહેરીન 2022 માં આંતરરાષ્ટ્રીય સૌર ગઠબંધન (ISA)નું સભ્ય બન્યું હતું.

21. બંને મંત્રીઓએ નેનો/ક્યુબ-સૅટેલાઇટનું નિર્માણ અને લૉન્ચ કરવામાં અને બહેરીનના ક્ષમતા નિર્માણમાં સહાય પ્રદાન કરવામાં ભારતની ISRO (ભારતીય અવકાશ સંશોધન સંસ્થા) અને બહેરીનની NSSA (રાષ્ટ્રીય અવકાશ વિજ્ઞાન એજન્સી) દ્વારા કરવામાં આવેલી પ્રગતિ પર સંતુષ્ટિ વ્યક્ત કરી હતી. બંને પક્ષો હાલમાં NSSA અને NSIL (ન્યૂ સ્પેસ ઇન્ડિયા લિમિટેડ) વચ્ચેના ડ્રાફ્ટ MoU ને અંતિમ રૂપ આપવા પર કામ કરી રહ્યા છે જેથી અવકાશ ક્ષેત્રમાં સહયોગને વધુ મજબૂત કરી શકાય.

22. બંને પક્ષો બંને દેશો વચ્ચે સંરક્ષણ સહકારને વધારવા અને મજબૂત બનાવવા માટે કામ કરવા માટે સંમત થયા હતા, જેમાં બંને દેશોના સશસ્ત્ર દળો વચ્ચે સમજૂતી પત્ર (MoU) પર હસ્તાક્ષરનો સમાવેશ થઈ શકે છે. વધુમાં, બહેરીને 2023 માં બહેરીનમાં મુખ્યમથક ધરાવતા સંયુક્ત દરિયાઈ દળોમાં જોડાવાનું ભારતનું સ્વાગત કર્યું હતું. બહેરીને નવેમ્બર 2024 માં સાતમા બહેરીન ઈન્ટરનેશનલ એર શો (BIAS) માં 05 ધ્રુવ હેલિકોપ્ટર ધરાવતી ભારતીય વાયુસેનાની સારંગ એરોબેટિક ટીમની સહભાગિતાની પ્રશંસા કરી હતી.

23. ભારતીય પક્ષએ સ્વીકાર્યું છે કે આંતરરાષ્ટ્રીય આતંકવાદનો સામનો કરવાના ક્ષેત્રમાં દ્વિપક્ષીય સુરક્ષા સંવાદ અને સંયુક્ત સંચાલન સમિતિ (JSC) એ સાઇબર સુરક્ષા સહિત સુરક્ષા સહકારના ક્ષેત્રમાં સંસ્થાકીય સહકારમાં મહત્વપૂર્ણ તંત્ર છે. બંને પક્ષો ત્રીજી સુરક્ષા સંવાદ અને ત્રીજી JSC ને વહેલી તકે આયોજિત કરવા માટે સંમત થયા હતા.

24. બંને મંત્રીઓએ તેના તમામ સ્વરૂપો અને અભિવ્યક્તિઓમાં આતંકવાદની નિંદાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો અને તમામ રાજ્યોને અન્ય દેશો સામે આતંકવાદના ઉપયોગને નકારવા અને છોડી દેવા હાકલ કરી હતી.

25. બંને પક્ષોએ બહેરીનમાં ભારતીય સમુદાયની ભૂમિકાને બે દેશો વચ્ચે એક મહત્વપૂર્ણ જોડાણ તરીકે અને બહેરીનના વિકાસમાં તેમના મહત્વપૂર્ણ યોગદાનની પ્રશંસા કરી હતી. ભારતીય પક્ષે સહિષ્ણુતા અને શાંતિપૂર્ણ સહઅસ્તિત્વની સામ્રાજ્યની ઉદાર નીતિઓની તેમજ બહેરીનને ભારતીય વ્યાવસાયિકો અને કામદારો અને તેમના પરિવારો માટે પસંદગીનું સ્થળ બનાવવા બદલ તેમના સ્વાગત કરનાર સમાજની પ્રશંસા કરી. બંને પક્ષોએ કોવિડ-19 મહામારી દરમિયાન નજીકના સહકારની સ્વીકૃતિ આપી, જેણે તેની અસરને ઘટાડવામાં મદદ કરી હતી. ભારતીય પક્ષે ગયા વર્ષે ભારતીય નાગરિકતાના 125 થી વધુ કેદીઓને શાહી માફી આપવા બદલ બહેરીનના નેતૃત્વ અને સરકારનો આભાર માન્યો હતો, જે બહેરીનની ઉદારતાને દર્શાવે છે.

26. બંને વિદેશ મંત્રીઓએ દ્વિપક્ષીય પર્યટનમાં થઈ રહેલી ઝડપી વૃદ્ધિ અને બંને દેશોના લોકો વચ્ચેના સંબંધો અને વેપાર અને આર્થિક સંબંધોને મજબૂત કરવા પર તેની અસર પર સંતોષ વ્યક્ત કર્યો હતો.

27. બંને પક્ષો રાજદ્વારી મુદ્દાઓ પર સહકારને વધુ ગાઢ બનાવવા માટે પણ સંમત થયા હતા અને રાજદ્વારી બાબતોમાં પરસ્પર હિતના મુદ્દાઓ પર ચર્ચા કરવા અને રાજદ્વારી મુદ્દાઓમાં સહકારને મજબૂત કરવા માટે સંયુક્ત રાજદ્વારી સમિતિની સ્થાપનાના નિર્ણયનું બંને પક્ષોએ સ્વાગત કર્યું હતું.

28. બંને પક્ષોએ 2019-23 માટે તેમના દ્વારા હસ્તાક્ષરિત સાંસ્કૃતિક આદાન-પ્રદાન કાર્યક્રમ (CEP) ને યાદ કરી અને ઐતિહાસિક સાંસ્કૃતિક સંબંધોને મજબૂત બનાવવામાં CEP ના અમલીકરણની ખુશી વ્યક્ત કરી હતી. EAM એ જુલાઈ 2024 માં નવી દિલ્હીમાં UNESCO ની 46મી WHC માટે મહામહિમ શેખ ખલીફા બિન અહેમદ બિન અબ્દુલ્લા અલ ખલીફાની ભારતની સફળ મુલાકાત બદલ અને સંસ્કૃતિના ક્ષેત્રમાં દ્વિપક્ષીય સહયોગને આગળ લઈ જવા માટે તેઓની ભારતના સંસ્કૃતિ અને પર્યટન મંત્રી મહામહિમ ગજેન્દ્ર સિંહ શેખાવત સાથે યોજાયેલ બેઠકનો આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો. બંને પક્ષો 2025-2029 ના સમયગાળા માટે "સાંસ્કૃતિક આદાન-પ્રદાન કાર્યક્રમ" ના નવીકરણ અંગે ચર્ચા ચાલુ રાખવા સંમત થયા હતા.”

29. બંને પક્ષો શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં દ્વિપક્ષીય સહકારના કાર્યક્ષેત્રને વિસ્તૃત કરવા માટે પણ સંમત થયા છે. આ સંદર્ભમાં, ભારતીય પક્ષે ભારતમાં અગ્રણી ઉચ્ચ શિક્ષણ સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા વધુ બહેરીની વિદ્યાર્થીઓનું સ્વાગત કર્યું. બંને પક્ષોએ શિક્ષણ સહયોગ વધારવા માટે બંને સરકારો વચ્ચે સમજૂતી કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવા માટે કામ કરવાના મહત્વ પર પણ ભાર મૂક્યો હતો.

30. બહેરીન પક્ષે ભારતમાં "વસુધૈવ કુટુંબકમ: એક પૃથ્વી, એક પરિવાર, એક ભવિષ્ય" થીમ પર યોજાયેલ G20 સમિટના સફળ આયોજન બદલ ભારતને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા. ભારતીય પક્ષે Y-20 સમિટ સહિત બહેરીનની સહભાગિતા બદલ આભાર વ્યક્ત કર્યો હતો.

31. EAM એ "વૉઇસ ઑફ ગ્લોબલ સાઉથ" સમિટની ત્રણેય આવૃત્તિઓમાં બહેરીનની સહભાગિતાની પ્રશંસા કરી, જે ગ્લોબલ સાઉથના દેશોને તેમના વિકાસના પરિપ્રેક્ષ્યો અને પ્રાથમિકતાઓને એકસાથે લાવવાની પ્રતિબધ્ધતાને દર્શાવે છે. ઑગસ્ટ 2024 માં આયોજિત ગ્લોબલ સાઉથ સમિટની ત્રીજી વૉઇસ ઑફ ગ્લોબલ સાઉથ સમિટના "ગ્લોબલ સાઉથ અને ગ્લોબલ ગવર્નન્સ" પર વિદેશી મંત્રીઓના સત્રમાં તેમના મૂલ્યવાન દ્રષ્ટિકોણો અને વિચારો પ્રદાન કરવા બદલ EAM એ મહામહિમ ડૉ. અબ્દુલ લતીફ બિન રાશિદ અલ ઝાયનીનો આભાર વ્યક્ત કર્યો અને નોંધ્યું કે બંને દેશોએ અનેક સમકાલીન વૈશ્વિક મુદ્દાઓ પર મજબૂત સંવાદ કર્યો છે, જેમાં સ્વચ્છ અને ગ્રીન ટેક્નોલોજી માટે ગ્લોબલ સાઉથના દેશો માટે અસરકારક વૈશ્વિક શાસન સુધારાઓ અને સમાન ઍક્સેસની જરૂરિયાત શામેલ છે.

32. ભારતીય પક્ષે આ વર્ષે આરબ લીગનું પ્રમુખ પદ સંભાળવા બદલ બહેરીનને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા અને મે 2024 માં મનામામાં આરબ લીગ સમિટના અસાધારણ આયોજનની પ્રશંસા કરી હતી. ભારતીય પક્ષે આશા વ્યક્ત કરી હતી કે સપ્ટેમ્બર 2024 માં રિયાધમાં યોજાયેલી વ્યૂહાત્મક સંવાદ માટે સફળ ભારત - GCC સંયુક્ત મંત્રી સ્તરીય બેઠકને ધ્યાનમાં રાખીને બહેરીન GCC દેશો સાથે ભારતના મજબૂત સંબંધોને મજબૂત બનાવવામાં ભાગીદાર રહેશે.

33. બંને પક્ષોએ પરસ્પર હિતના મુખ્ય વૈશ્વિક વિકાસ, પ્રાદેશિક અને બહુપક્ષીય મુદ્દાઓ પર ચર્ચા કરી. બંને દેશો આ પ્રદેશમાં એક બીજાને મુખ્ય ભાગીદારો તરીકે જોવે છે, જે પશ્ચિમ એશિયામાં વધુ શાંતિપૂર્ણ અને સમાવેશી વૈશ્વિક સમુદાયને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એકસાથે કામ કરે છે. ભારતીય પક્ષે મધ્ય પૂર્વમાં શાંતિ માટે આંતરરાષ્ટ્રીય સંમેલનનું આયોજન કરવા બદલ બહેરીનના પ્રસ્તાવનું સ્વાગત કર્યું હતું.

34. બંને પક્ષોએ વિદેશ કાર્યાલય પરામર્શ (FOC) સહિતની વર્તમાન દ્વિપક્ષીય તંત્રની બેઠકો અને માનવશક્તિ અને વિકાસ પરના MoU હેઠળ સંયુક્ત સમિતિની બેઠક વહેલી તકે યોજવાના મહત્વ

પર ભાર મૂક્યો હતો. HJC ના નિર્ણયોને અનુસરવા માટે પરસ્પર અનુકૂળ તારીખે નવી દિલ્હીમાં સાતમી FOC યોજવામાં આવે તે અંગે સંમતિ સધાઈ હતી.

35. ઉચ્ચ સંયુક્ત આયોગની પાંચમી બેઠક ભારતમાં યોજાશે તે અંગે સંમતિ સધાઈ હતી, જેની તારીખો રાજદ્વારી માધ્યમો દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે.

મનામા,

09 ડિસેમ્બર, 2024